

Note 35 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra 1. januar 2007 (Basel II - EUs nye direktiv for kapitaldekning). SpareBank 1 SMN søkte og fikk tillatelse fra Finanstilsynet å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach - Foundation) for kredittisiko fra 1. januar 2007. Dette gjør det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Overgangsregler er gitt i forskrift fra Finanstilsynet hvor IRB-banker ikke ennå vil få full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav. Fra og med 2009 ble det tillatt en reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag med 20 prosent.

I en periode frem til 30. september 2009 gav Statens finansfond tilbud om kjernekapital til solide norske banker for å møte skjerpede krav til soliditet og samtidig bedre bankenes utlånskapasitet. SpareBank 1 SMN søkte og fikk innvilget og utbetalt kapitalinnskudd fra Statens finansfond i form av fondsobligasjoner for 1,25 mrd. kroner per 30. september 2009. I mars 2010 ble dette etter tillatelse fra Finanstilsynet delvis innfridd med 450 millioner kroner, og resterende saldo ble tilbakebetalt i april 2010.

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan ikke tilsvare et høyere beløp enn 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån ikke kan tilsvare et høyere beløp enn 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

En fondsobligasjon (hybridkapital) er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under seks prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

For detaljert informasjon om ansvarlige lån og fondsobligasjoner, se note 34.

Morbank				Konsern		
31.12.09	31.12.10	31.12.11		31.12.11	31.12.10	31.12.09
1.736	2.373	2.373	Egenkapitalbevis	2.373	2.373	1.736
-2	-0	-0	- Egne egenkapitalbevis	-0	-0	-2
-	182	183	Overkursfond	183	182	-
889	1.159	1.457	Utjevningsfond	1.457	1.159	889
2.142	2.345	2.611	Grunnfondskapital	2.611	2.345	2.142
201	285	190	Avsatt utbytte	190	285	201
27	192	40	Avsatt gaver	40	192	27
110	45	70	Fond for urealiserte gevinster	85	66	124
-	-	-	Annen egenkapital inklusive minoritetsinteresser	1.409	1.244	1.052
5.075	6.581	6.924	Sum balanseført egenkapital	8.348	7.846	6.183
-447	-447	-447	Utsatt skattefordel, goodwill og immaterielle eiendeler	-692	-466	-482
-	-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	64	65	-
-201	-477	-230	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-230	-477	-201
-373	-348	-387	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-	-
-182	-208	-137	50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-147	-216	-189
-	-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-656	-571	-373
-	-	-	Andel av nullstilte uamortiserte estimatavvik	-	-	-
462	936	956	Fondsobligasjon, hybridkapital	1.170	1.106	542
1.130	-	-	Statens finansfond, kjernekapital	-	-	1.250
5.465	6.037	6.680	Sum kjernekapital	7.856	7.283	6.730

			Tilleggs kapital utover kjerne kapital			
-	-	-	Fondsobligasjon, hybrid kapital utover 15%	-	-	-
120	-	-	Statens finansfond, tilleggs kapital	-	-	-
450	466	326	Evigvarende ansvarlig kapital	328	466	450
1.716	1.358	1.409	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1.674	1.680	2.112
-373	-348	-387	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-	-
-182	-208	-137	50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-147	-216	-189
-	-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-656	-571	-373
1.731	1.268	1.211	Sum tilleggs kapital	1.199	1.360	2.001
7.196	7.305	7.891	Netto ansvarlig kapital	9.055	8.643	8.730
			Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II			
1.295	1.386	1.456	Engasjement med spesialiserte foretak	1.456	1.386	1.295
998	1.115	1.313	Engasjement med øvrige foretak	1.313	1.120	1.000
55	66	40	Engasjement med massemarked SMB	42	68	57
311	311	324	Engasjement med massemarked personer	513	451	429
51	33	31	Engasjement med øvrige massemarked	33	34	56
644	496	653	Egenkapitalposisjoner	-	-	476
3.356	3.406	3.818	Sum kredittrisiko IRB	3.358	3.058	3.314
-	165	182	Gjeldsrisiko	182	165	-
50	46	49	Egenkapitalrisiko	16	15	15
-	-	-	Valutarisiko	-	-	-
256	275	293	Operasjonell risiko	400	331	296
348	537	653	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	2.184	1.864	1.594
-62	-59	-65	Frdrag	-111	-98	-67
-	-	-	Overgangsordning	-	-	-
3.947	4.371	4.930	Minimumskrav ansvarlig kapital	6.027	5.335	5.152
			Kapitaldekning			
11,08 %	11,05 %	10,84 %	kjerne kapitaldekning	10,43 %	10,93 %	10,45 %
14,59 %	13,37 %	12,81 %	kapitaldekning	12,02 %	12,97 %	13,56 %